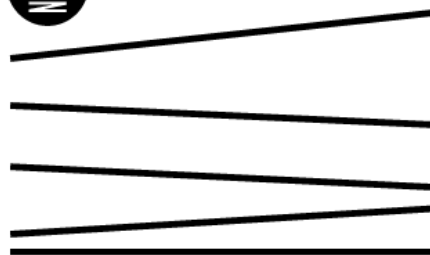

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Lessing, Gotthold Ephraim.; oversat efter
Monsieur Lessings Misogyne [af Elisabeth
Caroline Amalie Rose f. Bøttger].

Titel | Title:

Fruentimmer-Haderen : Comoedie i en Act

Alternativ titel | Alternative title:

Misogyne.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Kiøbenhavn : trykt ... ved J. C. og G. C. Berling,
1763

Fysiske størrelse | Physical extent:

64 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Leßing
Freutimmer
haderen

1763

56, -60 - 8°

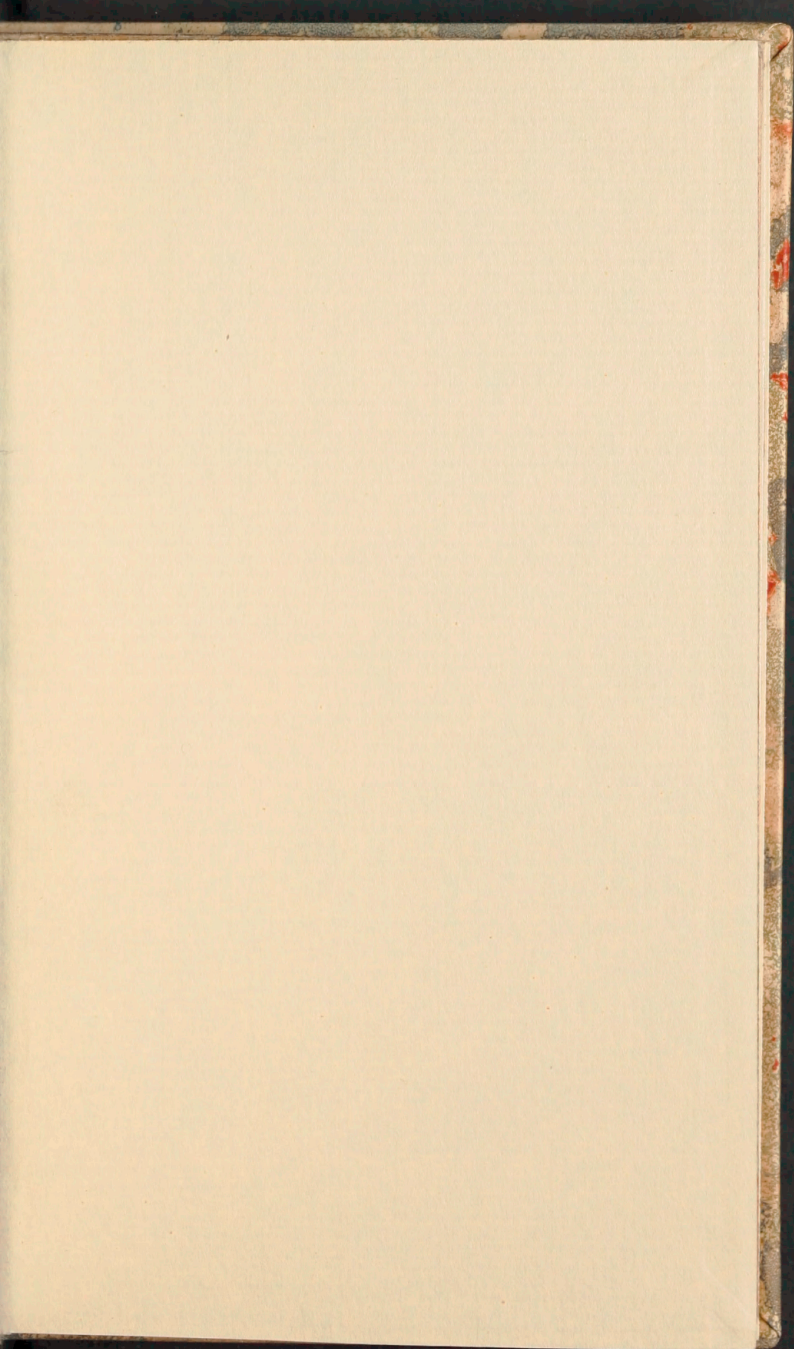
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 56 8°

1 1 56 0 8 00512 2

+Rex

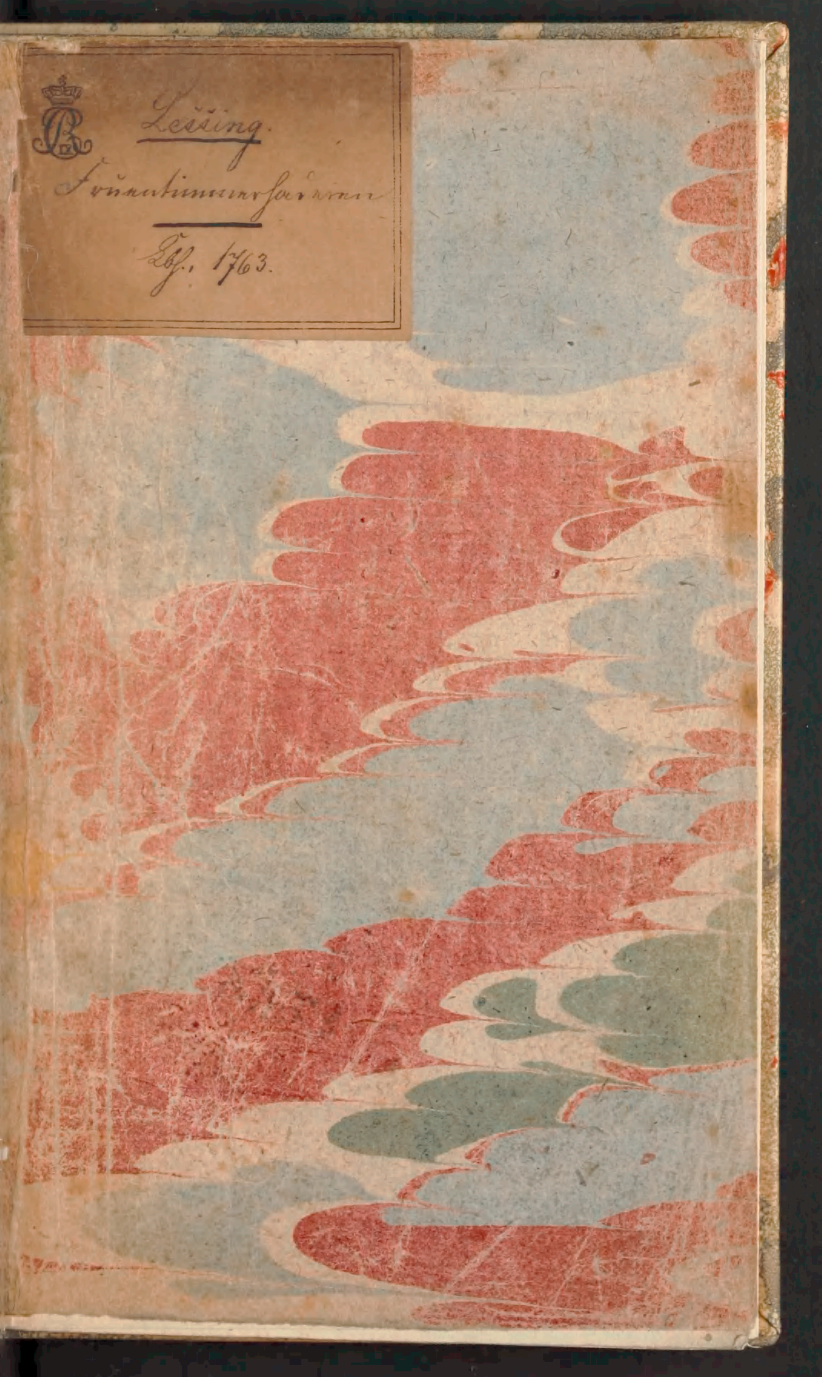

Leising.

Frøentimmesforløb

Ej. 1763.

56-60.

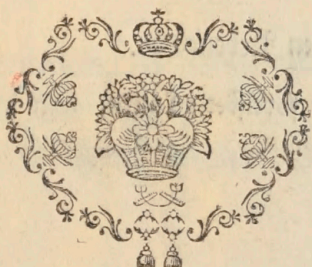
Fruentimmer-Saderen.

Comoedie i en Act

oversat

efter MONSIEUR LESSINGS

MISOGYNE.

Kiøbenhavn, 1763.

Trykt i de Berlingske Arvingers Bogtrykkerie ved
J. E. og G. E. Berling,

Personerne.

Kosterbye.

Laura, hans Datter.

Valerius, hans Son.

Hilaria, i Mands Klæder under det Navn
af Lelio.

Solbit, en Procurator.

Leander, forelsket i Laura.

Lisette.

Høygunstige og gunstige Belyndere

af

De Danske Skuespill?

Saknemmelighed er af alle Dyder ikke den ringeste, og en Utafnemmelig fortjener neppe Navn af Menneske.

Høygunstige! De haver i lang Tid givet mig daglige Prøver paa Deres Bevaagenhed og Andest. De haver stødse beæret mine ringe Kræfter i mine

A 2 thea-

theatraliske Forestillinger med Deres
Biesfald, ja end meere, De haver af
En mine Landsmænd medfødt adel-
modig Gavnildhed i Fior og i Nar
lagt en virkelig og meget opmuntrende
Bægt til all Deres mig forhen udviiste
Gunst. Hvor uværdig var jeg ikke
til samme, dersom jeg en med ydmyg
Taknemmelighed erkiendte det! Men
hvorledes skal jeg erkiende? Paa hvad
Maade skal jeg kunde viise min Tak mod
et *Publicum*, hvis Andest og Gunst
jeg har haft saa store Prover paa, og
ved hvis Godhed vores Theatre vedli-
geholdes, og folgelig jeg med flere un-
derholdes? . .

Maae Villien antages for Evnen
tør jeg forsikre, at ingen vil eller kan
være meere taknemmelig end jeg.

Imid

Imidlertid vil jeg i det liden jeg
formaaer vilse det jeg bør , i det jeg dr.
ster mig at tilskrive, Dem, Høyguns-
stige Velyndere! denne liden Comedie,
kaldet: Fruentimmer-Haderen, som
jeg for nogle Aar siden af Tydsk har
oversat efter Monsieur Lesfings Misogy-
ne. De har Selv antaget den, og
ved dens Forestilling paa Theatro vær-
diget Oversættelsen Deres gunstige
Biesald: Det ville derfor være unød-
vændigt at skrive noget til Stykkets
videre Forsvar.

Jeg udbeder mig ydmygeligen at
De ville imodtage dette ringe Beviis
paa min taknemmelige Erkiendtlighed
med samme Godhed, som De har be-
haget at ansee mine theatraiske Actioner.

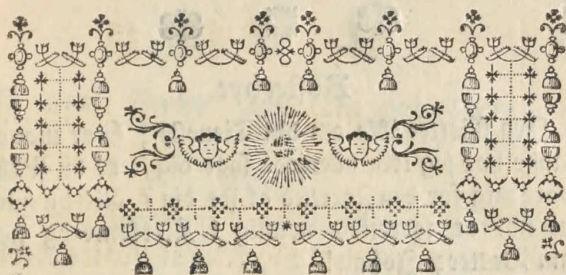
Jeg veed meget vel at det er umueligt at behage alle, og at Smagen er saa foranderlig, at hvad der med Overlæg berømmes i Dag, det lastes uden Marsag i Morgen: Men med alt dette vil det blive min vigtigste og betydeligste Stræben i mine Roller at erhværve mig alles Yndest, og dersom Naturen har været mig ugunstig i noget, skal jeg af yderste Magt arbejnde paa at erstatte det, skulle det ikke lykkes mig, beder jeg De Høygunstigst og Gunstigst holder mig det til gode, forsikkrende at Actricen med all optænkelig Flid skal vise med hvor stoer Taknemmelighed, Erbødighed og Høynagtelse jeg er

Deres

Kjøbenhavn,

den 24de Novemb. alleryndmygste og yndmygste
1762. Tienerinde

E. G. A. Böttger.

Scene I.

Kosterbye, og siden Lisette.

Kosterbye.

Hvor finder jeg nu den Slynge! Johan!
Johan! de fordømte Fruentimmer! = =
disse Fruentimmer har bragt mig en Process paa
Halsen, som vil bringe mig for Tiiden i Graven;
Johan! = = gid jeg havde hængt mig 3 gange, i
steden for at have giftet mig 3 gange! = = Johan

Lisette.

Hvad befaler De?

Kosterbye.

Hvad vil du? kaldte jeg paa dig?

Lisette.

Johan er gaaet ud; hvad skal han, kan jeg
ikke forrette det?

Kosterbye.

Jeg skietter ikke om din Tieneste ; hvor mange gange har jeg ikke allerede sagt dig , at du skulde spare mig for den Fortrød at see dig ? bliv du hvor du har at forrette , nemlig i Kiokkenet og hos min Datter ; Johan !

Lisette.

J hører jo han er ikke hjemme.

Kosterbye.

Hvem har da viist ham ud , just nu da jeg har ham nødig ? Johan !

Lisette.

Johan ! Johan ! Johan !

Kosterbye.

Hvorfor skriger du.

Lisette.

Han kan ikke høre det ret langt at J kalder paa ham alleene , derfor maa jeg hielpe Jer at skrige.

Kosterbye.

Jy ! være det Qvindekien !

Lisette.

Det staaer mig an ; : : : Mand spytter ellers af Ganden og ikke af Mennisker.

Kosterbye.

Ja , saasnart du og dine lige regner Jer blant Mennisker , saa kunde jeg faae lyst til at beklage mig

mig over Himlen fordi den har skabt mig
til et.

Lisette.

Beklag Jer længe nok; maaskee Himlen fortryn-
der allerede at den ikke har skabt Jer til en Klods.

Kosterbye.

Gaae fra mine Døne!

Lisette.

Som I befaler.

Kosterbye.

Skeer det snart, eller skal jeg gaae?

Lisette.

Jeg vil have den Ære og følge efter Jer.

Kosterbye.

Jeg maae blive gal.

Lisette.

I er allerede nær ved det.

Kosterbye.

Har Solbit min Procurator ikke endnu været
her?

Lisette.

Johan siger Jer det vel.

Kosterbye.

Er min Søn gaaet ud?

Lisette.

Spørg Jeres Johan derom.

Kosterbye.

Er det at svare mig paa det jeg spørger? jeg vil viide om min Procurator endnu ikke har været her.

Lisette.

J skietter jo ikke om min Tieneste.

Kosterbye.

Svar mig, siger jeg!

Lisette.

Min Forretning er i Kiøkkenet.

Kosterbye.

Bliv her og svar mig først.

Lisette.

Jeg har allene med Jeres Datter at passe op.

Kosterbye.

Du skal svare mig; har min Procurator

Lisette.

Jeg vil spare Jer for den Fortred at see mig.

(abit.)

Sceno

Scen. 2.

Kosterbye, og siden Valerius.

Kosterbye.

Hvilket Creatur! jeg vil endog i Dag jage alt hvad der kaldes Fruentimmer ud af mit Huus, ja min Datter med, hun kan see hvor hun kan komme hen. : : : See min Søn, du kommer ret tilpas, jeg spurgte just nu efter dig.

Valerius.

Hvor lykkelig er jeg, dersom jeg tør troe at min Fader har vildet forekomme mine Ønsker; tør jeg vel smigre mig med det Haab, at I endelig vil give mig Jeres Samtykke som jeg saa ofte har bedt om.

Kosterbye.

Ach! nu begynder du igien at tale om den fortreddelige Sag; quæl dog ikke saaledes din gamle Fader, som har hidindtil anseet dig for sin eeneste Trøst i sin Alderdom; du har jo Tids nok endnu.

Valerius.

Men jeg har ikke allerkiereste Fader, thi jeg har faaet Brev i Dag som nøder mig til med det første at reyse tilbage igien.

Kosterbye.

I nu! saa reys i Herrens Navn, men følg mit Raad, og gift dig ikke, thi jeg har dig alt for kjer til at jeg skulle samtykke i din Ulykke.

Lisér:

Valerius.

J min Ulykke? enten maae J, min kiere Fader, eller jeg, ikke forstaae det; jeg for min Part vilde holde det for en stor Ulykke, om jeg skulde endnu længere være skildt fra en Person, som er mig det allerkostbareste i Verden, og J = = =

Kosterbye.

Og jeg for min Part vil holde det for din største Ulykke, dersom du bliver ved at følge din blinde Tilbøielighed; at agte et Gruentimmer for det allerkostbareste i Verden! Et Gruentimmer? man maae undskyldte dig formedelsst den liden Erfarenhed du har; Men her min Son, troer du at jeg er en oprigtig Fader?

Valerius.

Det skulde giøre mig ondt, om jeg ikke allerede ved min Lydagtighed havde givet tilkiende, hvor storlig jeg er overbevist derom.

Kosterbye.

Du gjør ret i det du beraaber dig paa din Lydagtighed; Men har det og nogen Tid fortrydt dig at du har været mig lydig?

Valerius.

Hidindtil har det endnu ikke fortrydt mig; men = = =

Kosterbye.

Men du er bange for det skulde fortryde dig om du ogsaa adlydede mig heri; er det ikke sandt?
Men

Men hvis saa er, at du holder mig for at være oprigtig, og dersom du troer at jeg med min Oprigtighed tillige besidder Erfarenhed, saa er din Frygt meget ubillig; Man troer et ulykfsaligt Menneske som ved Belgernes Magt er kastet op paa Havbredden, naar han fortæller os den Fare, som han ved det forfærdelige Skibbrud har været i, og de Klogeste lader sig derved affkrække fra at prøve sig paa det ustadige Hav. Alt hvad saadan et ulykfsalig Menneske har prøvet paa Seen, det har jeg erfaret i mine 3 Giftermaale, og dog alligevel vil du ikke blive klog af min Skade? Da jeg var paa din Alder, var jeg ligesaa hidsig og ubetænksom som du; jeg saae en rødmoset Pige, jeg saae hende, og besluttede at tage hende til min Kone; Hun var fattig " " "

Valerius.

O! jeg beer Jer, min kiere Fader, at I ikke vil fortælle mig Jeres Hændelser nu igien, jeg har jo hørt dem saa tit.

Kosterbye.

Og du er endnu ikke bleven klogere deraf? Hun var fattig, og jeg havde heller ikke meget; Foresæt dig nu engang, hvad Kummer, Sorrig og Plage en ung og nyebagt Kiebsmand, som jeg den Tid var, maae have, naar han begynder medomme Hænder.

Valerius.

Men min Kiereste er jo intet mindre end fattig.

Kosterbye.

Rosterbye.

Hør mig kuns, jeg torde ikke i mine stætteste Omstændigheder tage ringeste Tilflugt til mine Slægtninger, og hvorfor? fordi de havde foreslaaet mig at ægte en gammel riig Enke, hvorved jeg paa engang kunde have været hiulpen i min Handel; jeg stødte dem altsaa for Hovedet, da jeg forgabede mig i et smukt Ansigt, og vilde heller leve lykkelig i Henseende til min Kierlighed, end i Henseende til mine Omstændigheder.

Valerius.

Men i Henseende til mit Giftermaal kan dette

Rosterbye.

Taalmodighed! det værste af det altsammen var, at jeg elskede hende med saadan en blind Kierlighed, at jeg for hendes Skyld gjorde alt hvad mig mueligt var; jeg satte mig formedelst hendes overmaade Pragt og Stads i en langt større Gield end jeg kunde betale.

Valerius.

Hold dog op min kiere Fader, med denne unyttige Fortællning, og sig mig med faae Ord om jeg tør haabe

Rosterbye.

Jeg fortæller det jo alleene til dit eget Bæste; troer du at jeg nogeninde havde fundet reede mig ud af denne store Gield jeg stak i, dersom Himlen ikke havde været saa gunstig imod mig at stille mig

mig efter et Mars Forløb ved den som var Marsag
 i min Ulykke; hun døde, og hun havde ikke saa
 snart lukket sine Øyne, førend mine bleve aabnede;
 hvor jeg saae mig om, var jeg i Gield, og betænk
 engang hvor rasende jeg blev, da jeg efter hendes
 Død kom efter hendes fordomte Utroeskab; min
 Gield begyndte da saa meget meere at trykke mig
 som jeg saae jeg havde sat mig i den for et uærdig
 Gruentimmers Skyld, for at behage en forbandet
 Hylerske; og er du sikker og vis paa min Søn, at
 det ikke ogsaa kan gaae dig ligeledes?

Valerius.

Hvad det angaaer, kan jeg være ligesaa sikker,
 som jeg er overbevist om Jeres Kierlighed imod
 mig; hun har alt for ædel en Siæl og alt for op-
 rigtig et Hierte dertil.

Rosterbye.

En! jeg gidder ikke hørt paa at du berømmer et
 Creatur som bliver des giftigere, jo meere det kan
 følge sin Forgift; dersom du ikke var min Søn,
 saa ville jeg ret hiertelig lee over din Eensfoldighed;
 du har virkelig skienne Gaver til at blive et got
 stakkels Mand, og dersom Troeskab selv kom need
 paa Jorden, behøvede den kun at paatage sig et
 Gruentimmers Gestalt for at falde os i Øynene,
 og jeg er forsikkert paa at denne Boelig snart vilde
 saaledes forderve den, at man inden kort Tid ikke
 skulle kunde skille Troeskab fra Utroeskab uden al-
 leene af Navnet; jo smukkere din Kone er min
 Søn, jo værre er du faren; dog det kommer en-
 delig

delig ud paa et; de smukke bliver forforte, og de grimme bliver ogsaa forforte, men hvorledes? jeg ville kun sige saameget: er din Kone smuk, finder hun allevegne sine Elskere, som berøver dig din Ære, og er hun grim, saa søger hun dem alle vegne; hvad kan du svare mig derpaa?

Valerius.

Toe Ting, enten er det ikke saa aldeles vist, at alle Jæventimmer ere lige utroe, og naar saa er, er jeg forsikket at min Hilaria ikke kan regnes i deres Tall; eller og det er vist, at en troe og oprigtig Kone er kun et Bæsen, som bestaaer i Jænbildningen som aldrig har været til, eller vil komme, og i saa Fald maae jeg saavel som andre finde mig i min Skæbne; det er det jeg har at svare herpaa.

Kosterbye.

Uf begge dine Svar er der slet ingen som dier, thi det første siger du af en forudsattet Meening, og det sidste af Speg.

Valerius.

Uf Speg? nej i Sandhed gier jeg ikke; Man maae altsaa ansee Jæventimmer som et fornødent Dnde.

Kosterbye.

Ja, og som er Marsag til at vi nødvendig viis begaaer saa mange Daarligheder; hvor gierne vilde jeg ikke have været daarlige i Verden, dersom du ved

ved min Daarlighed kunde have blevet klogere;
det kunde maaskee ogsaa være glørligt, dersom du
ret vilde overlægge alt hvad som er hændet mig;
vil du kuns høre mig: da min første Kone nu var
død, forsøgte jeg at ville giøre min Lykke hos et
rigt, men temmelig gammelt Fruentimmer.

Scene 3.

Lelio, Rosterbye, Valerius.

Valerius.

Kom min kiere Lelio, kom og hielp mig at bede
min Fader, at han ikke længer vil sætte sig imod
min Lykke.

Rosterbye.

Kom min kiere Lelio, kom og hielp mig at bringe
min Søn paa rette Bey igjen, han har nu atter
saaet Egteskabs-Griller i Hovedet.

Lelio.

O! saa skam sig dog engang Valerius, og lad
Fornuften raade, I har jo ofte nok hørt af Jeres
Hr. Fader, at Egteskab er et latterligt og dumt
Kiebandskab; jeg tænkte dog at I engaang skulde
blive overbevist derom; Man maae dog vel en-
deligt troe at Fruentimmer i Almindelighed ere ikke
en suur Eild værd, allerhøjest naar en Mand
siger det, der har forsøgt det med 3 Koner.

B

Vale

Valerius.

Er det saaledes I holder med mig? Jeres Søster vil kun være Jer liden Tak skyldig derfor.

Lelio.

Jeg holder meere med Jer end I troer, og min Søster kunde selv ikke tale anderledes, om hun var nærværende.

Kosterbye.

Det skulde jeg og meene, thi hvis Fruentimmerne besidder noget som ligner Fornuft, saa maaes de nedvændig være overbeviste om deres egen Afskyelighed; dette er nu saa soelektart at alle kan se det, uden du allene, og det fordi Kierlighed har forblindet dig.

Lelio.

Min Herre, I taler som en fornuftig Mand; I har gandske og aldeles omvendt mig i den korteste Tid jeg har haft den Ære at være hos Jer. Fruentimmer har tilforn just ikke heller været mig saaa modbydelige, men nu = = = ja! jeg skulde være Deres Sen Hr. Kosterbye, jeg skulde fortrefeliggen viide at forsyne Verden med Fruentimmer-Haadere; alle mine Sønner skulde være lige som jeg.

Valerius.

Det lader jeg staae ved sit værd; saadan en Fruentimmer-Hader ville i det mindste dog ikke lade Verden udde.

Lelio.

Lelio.

Det var ogsaa taabeligt; thi saa maatte jo Fru:
 Antimmer-Haderen uddøe tillige; Men Valerins,
 man maae, saa meget mueligt er, være betænkt
 paa at vedligeholde saa fortreffelig en Slægt; ikke
 sandt?

Kosterbye.

Deter i visse Maader sandt; men jeg saae dog
 heller, at min Son lod andre være betænkt derpaa;
 jeg veed nok at han vil ikke findes uvillig dertil;
 men hvorfor skal han giøre sig sit Liv uhykkeligt for-
 ædelst et uvisst Haab om at avle Børn? og til
 med er det visselig kun en liden Glæde at have
 Børn, naar man skal have saa megen Sorrig og
 Angest for deres Skyld som jeg har; du seer, min
 Son, hvor nær jeg tager mig dine Omstandighe-
 der, lad mig see at du ved din Lydagtighed opret-
 ter mig den Fortræd som din Moder har giort mig.

Lelio.

Hun maae vel have været en meget flem Kone?

Kosterbye.

Som heele Nesten, min kiere Lelio; har jeg
 endnu ikke fortalt Jer mit Levnets-Løb, det er be-
 merkeligt at høre.

Valerius.

O! forsskaan ham derfor kiere Fader, han har
 allerede over 10 gange maattet høre det.

B 2

Lelio.

Lelio.

Jeg Valerius? J tager feil; fortæl mig de
kuns Hr. Kosterbye, jeg beer Jer derom, jeg er
vis paa at jeg vil finde det deri, som kan tiene mig
til Lærdom.

Kosterbye.

Det kan jeg lide, gid du var ligesaaledes sinn
det min Son! nu saa her da, jeg har haft 3 Koner

Lelio.

Tre Koner?

Valerius.

Veed J ikke det endnu?

Lelio.

O! tie dog stille! = = = 3 Koner! saa maae
altsaa besidde en stor Erfarenhed; jeg forundres
mig kuns over, hvorledes J dog alligevel sa
lykkelig har kundet 3 gange overvinde det Hade
som J har til Fruentimmer.

Kosterbye.

Jo min kiere Lelio, jeg havde ikke den Forstand
som jeg nu har, jeg havde ikke heller en Fader
som kunde eller vilde have givet mig saa gode og
oprigtige Raad, som jeg giver min Son.

Lelio.

O! siig mig dog for alting, hvem af disse 3 de
var Valerii Moder, lad mig høre om han noget
ledes

bedes ligner hende, var hun ogsaa hidsig og frem-
 usende? var hun ogsaa : :

Valerius.

Hvorned har jeg fortient at I saaledes vil quæ-
 re mig? Ielio! jeg elsker min Fader, men jeg har
 ogsaa elsket min Moder; Himlen er mit Bidne at
 det skær mig i mit Hierte, at man ikke vil lade
 hende have Ro i sin Grav; det er uvisst paa hvil-
 ken Side Skylden hænger, og i denne Uvisshed har
 I seet mig meer end engang at fælde Taare; hun
 har haft sine Feil, og hvem er frie derfor? den
 Kierlighed jeg bær til min Fader, forbynder mig at
 sige ham imod, og den Kierlighed jeg har baaret
 og endnu bær til min Moder, tillader mig ikke at
 sige ham Ret; hold derfor min Emfindtlighed det-
 te til gode, og tal ikke meere derom.

Kosterbye.

Tager du det saaledes min Søn! nu vel! jeg
 vil siden fortælle Jer det Hr. Ielio, naar vi ere
 alleene; man kan umuelig forestille sig hvor egen-
 sindig og hvor trættekier : : : :

Valerius.

I har sagt, at I vil fortælle ham det, naar I
 er alleene, jeg maae derfor gaae bort.

Kosterbye.

Nu bliv her kuns jeg vil gierne tie; jeg havde
 troet at man kunde tage sig det saa nær
 som en Moder; Moder hid og Moder did, hun er

og bliver dog et Fruentimmer, hvis Feil man maad
 skye, om man en vil giøre sig deelagtig i dem.
 Men at komme igien til dit Giftermaal; saa lover
 du mig da at du ikke vil giste dig?

Valerius.

Hvorledes kan jeg love det? jeg sætter, at jeg
 kunde overvinde den Tilbøielighed som jeg nu res-
 gieres af, saa ville dog mine Huusfager nøde mig
 til at udsøge mig en Medhielperinde.

Kosterbye.

O! dersom det er dig kuns om en Medhielper-
 inde at giøre for at besørge dit Huus, saa veed jeg
 gode Raad; tag din Søster til dig, hun er flink
 nok til at forestaae dit Huus, og paa den Maade
 bliver jeg af med en Byrde, som for lang Tid
 siden har været mig utaalelig.

Valerius.

Skal jeg være min Søster til Hinder i hendes
 Lykke?

Kosterbye.

Du est underlig min Søn, i hvad for en Lykke
 kan du være hende til Hinder? der er vel ikke
 mange som vil staaes om hende, og enten du tager
 hende til dig eller ikke, vil hun dog ikke finde no-
 get Partie som kan være mig eller hende anstændig;
 thi det skæer aldrig at jeg skulle bedrage en ærlig
 og retskaffen Mand med hende; jeg vil ikke giøre
 nogen ulykkelig, uden saadan een som fortjener at
 være

være høntaget; men at tage en ringe og gemeen Mand, som jeg helst ville unde hende, dertil er hun alt for stolt.

Lelio.

Men min Hr. Kosterbye, eftertænker I ikke, at det ville være meget farligt for mig, dersom Valerius skulde tage sin Søster i Huset til sig; det Had jeg har fattet til Fruentimmer, har endnu ikke fæstet saa dybe Rødder i mit Hierte. Laura er munter og deilig, og det som meere er, hun er fød af en Fruentimmer-Hadere, som jeg har sat mig for at efterligne i alting; hvor læt kunde det ikke hende sig at jeg = = = jeg vil ikke sige, ægte hende, thi det ville ikke være saa stor Skade, men at jeg endog = = = Himlen forbyde at den Ulykke skulde skee! at jeg endog elskede hende, saa godroelig Nat med mit Fruentimmer-Had! og maa skee jeg neppe kom til mig selv igien, uagtet jeg forud kunde see den megen Ulykke, som hendes Alder vilde foraarsage mig.

Kosterbye.

Himlen bevare os! dersom saadant skulde flyde deraf, = = = hav bedre Tanker om sig selv Lelio, han er alt for fornøsttig dertil; som sagt min Son, du kan forlade dig derpaa, din Søster skal til dig, og hun maae til dig; nu vil jeg strax gaae hen at sige hende det.

(abir.)

Scene 4.

Lelio, Valerius.

Valerius.

Ålterkiereſte Hilaria, hvad ſkal jeg nu giøre?
hun ſeer " " "

Lelio.

Jeg ſeer at J er alt for utaalmødig Valerius.

Valerius.

Alt for utaalmødig? har vi ikke allerede været
her i 8te Dage? hvorfor var jeg ſaa eenfoldig, at be-
ſymre mig om min Faders Samtykke? hvorfor maatte
te Hilaria viiſe ſaa megen Føynelighed mod de Skre-
beligheder ſom hans knurourne Alder medbringer;
det Indfald hun havde at forklæde ſig ſom en
Mandsperſon, for under det Navn af hendes Bro-
der at tilveiebringe ſig i Forvejen hans Bevaag-
genhed, var det ſindrigſte Indfald af Verden,
og ſom loed til at føre os allerſnareſt til Maalet,
og dog vil det ſlet intet hielpe.

Lelio.

Siig ikke det, thi jeg troer at vore Sager ere
paa en meget god Ben; har jeg ikke ſom Lelio er-
hvervet mig hans Venſkab og Fortroelighed?

Valerius.

Jo viſt; og det uden Miraclet, thi hun ſtiller

figt

sig jo an i alting som hun var af samme Meening
som han.

Delio.

Maae jeg ikke giere det?

Valerius.

Go, men ikke saa alvorlig, i steden for at hun skulle bringe ham fra hans ubesindige og forudsatte Meening, saa besyrer hun ham endnu meer deri, og det kan aldrig gaae got; jeg har ellers endnu een Ting at erindre, min allerkiereſte Hilaria, nemlig at hun gaaer ogsaa alt for vidt i Henseende til min Søster med denne Forklødning.

Gelio.

Det er dog kun Skygge-Værk, og saasnart hun
faaer at viide hvem jeg er, kommer hun sig nok
igien.

Valerius.

Dersom hun kunns ikke faaer det for sildig at
viide; jeg veed meget vel, at da I lod Jer see
her som en Mandsperson, kunde I ikke undgaae,
at I jo maatte giøre hende en eller anden Com-
pliment, men disse Complimenter skulle I have
giort saa koldsendig som mueligt, uden at giøre
noget Anfald paa hendes Hierte, som kunde synes
alvorlig; hun kan endelig ikke giøre os nogen
Skade dermed, men en anden destomeere; Lean-
der har allerede i lang Tiid staaet i en meget god
Forstaaelse med hende, men den Proces, han har

B 5

faaet

faaet med min Fader, samt Frygt for at faae et
 haanligt Afslag, har alleene holdt ham fra at be-
 giere hende; men den tjenstfærdige Mr. Solbit har
 endelig taget sig paa at betage ham denne Frygt;
 han vil selv begiere hende paa hans Vegne, og den
 Maade han vil giøre sin Ansegning paa, vil være
 meget taabelig og latterlig, dersom han ikke hav-
 de med en Mand at bestille, hvis Taabelighed
 man ikke kan bestride uden alleene med Taabelig-
 hed " " "

Lelio.

Det er en artig Beskrivelse I gier over Jeres
 Fader.

Valerius.

Det gaaer mig nær nok til Hierte, at jeg i det-
 te Fald en kan tænke anderledes om ham; " " "
 beviis mig kun den Godhed, deilige Hilaria, og
 vær lidt meere indgetogen og indifferent i hendes
 Opførsel imod min Søster, paa det at Leander en
 skal ansee hende som en Medbenslere, der gjør ham
 Fortræd, uden selv til Slutning at kunde benytte
 sig af den Fordeel, som hun kan have tilveiebragt
 sig frem for ham; hun maae ogsaa søge at indtage
 min Fader, meere som den Person, hun virkelig
 er, end som den, hun lader at være; Hun maae
 begynde at sige ham imod i hans Galskab og Gril-
 lensfængerie, og i det mindste bringe ham dertil,
 formedelsst den Magt hun har over ham, at han
 anseer Hilaria for den eeneste Person af hendes
 Kien,

Kien, som fortiener at være frie for hans Had;
hun maae : : :

Lelio.

J maae ikke altid sige hun maae, hun maae : :
min gode Valerius, J lader til at vil blive en
temmelig myndig Mand; und mig dog den For-
nøjelse at udføre den Rolle jeg har begyndt, som jeg
selv lyst.

Valerius.

Dersom hun kun ville tænke paa Udsaldet; men
denne Knude bringer hun alt meere og meere i
Vildereede, og den vil tilsidst blive saa ureed for
hende at den slet intet kan igien opløses.

Lelio.

Nu vel, dersom man ikke kan løse den op igien,
saa gior vi ligesom de flette Comoedie-Skrivere,
nemlig, river den i Stykker.

Valerius.

Og bliver udpeebt som de flette Comoedie-Skri-
vere.

Lelio.

Det forstaaer sig.

Valerius.

Ach! hvor plager hun mig Hilaria, med denne
hendes ligegyldighed.

Lelio.

Det var alt for alvorligt Valerius; jeg er ikke
saa

saa indifferent i mig selv; og ifald jeg plager Jer, saa lad os see, om jeg formedelst den Uvished, i hvilken vi befinder os, ikke bliver lige saa meget plaget som J; jeg vil endnu i Dag, for at overbevise Jer derom, gaae et Trin videre i den Plan vi har lagt; vi vil lade Hilaria komme frem for en Dag og forsøge hvad lykkelig hun kan have i sin rette Gestalt.

Valerius.

Hun fortryller mig = = = ja allerkiereſte Hilaria, vi kan ikke haſte nok med at ſaae vores Skiebne at viide; vil det ikke hielpe, ſaa har vi dog giort alt hvad vi har kundet; ja jeg kunde omſider bringe det over min Samvittighed at byde ſaadan underlig Fader Trods, thi jeg maae have hende i hvad det ſkal koſte; hvor lykkelig vilde jeg ikke være, derſom jeg offentlig kunde berømme mig af at være Egere af denne Haand = = =

(han kyſſer hendes Haand.)

Scene 5.

Rosterbye, Valerius, Lelio.

Rosterbye.

(ſeer at han kyſſer hendes Haand.)

En, en min Sen, du beegner din Kiereſtes Broder, ſom det kunde være din Kiereſte ſelv; ſee! hvorledes du bær dig ad.

Lelio.

Lelio.

Han forglemmer sig tit og ofte selv den gode Valerius; men veed I hvoraf det kommer?

Kosterbye.

Det kan jeg ikke vilde; (til Valerius) min Sø, det har sin Rigtighed, din Søster vil reyse med dig, hun var meere fornøjet med mit Forslag end jeg havde troet. (til Lelio) Nu da Mons. Lelio, hvoraf kommer det som I vil sige, hvad var det nu?

Lelio.

I overrumpede den hidse Valerius i en Hensynkelse, som er lidt for kierlig for et Mandfolk mod det andet; I forundrede Jer over og troede at han maatte have taget mig an for min Søster = = = hvor giennemtrængende er ikke Jeres Forstand Hr. Kosterbye! I har truffet det, thi i hans hæftige Passioner tager han mig virkelig tit og ofte i steden for hende, men man maae tilgive ham denne Feiltagelse, thi det er umueligt at 2 Draaber Vand kan være hinanden ligere, end jeg og min Søster ere; saa tie han derfor seer mig stærk i Ansigtet, troer han ogsaa at see hende, og han kand ikke bare sig for at beviise mig den Uerbodighed og de Douceurer som han er vant til at beviise hende.

Kosterbye.

Hvilken Uriimelighed!

Lelio.

Lelio.

Der ere mange af hans Lige, som ere endnu meere urimelige; jeg kiender en vis som omgaaes ikke anderledes med en gammel affalden Bouquet, som hans Kiereste for meer end et Aar siden har baaret paa sit Bryst, end om det kunde være hans Kiereste selv; han taler heele Dage igiennem med den, han kysser den, han falder paa Knæe for den : : :

Kosterbye.

Og er ikke sat i Daarekisten endnu? : : min Søn, min Søn, bliv dog klog af andres Skade, og styr din Kierlighed saa længe den endnu vil lade sig tvinge, betænk kun engang, at tale med en Bouquet, at falde need for den! kan man vel være meere urimelig og ubesindig, om man var bleven bidt af en gal Hund?

Lelio.

Nej vist ikke; men at komme til min Søster igien : : :

Kosterbye.

Som skal være Jer saa liig, hvormeget ligner hun Jer da vel? Man kan vel saa omtrent see at de ere begge af et Kuld.

Lelio.

Det er kun lidt; vore Forældre kunde ikke selv kiende os fra hinanden i vores Barndom, naat vi havde for Spøg byttet Klæder med hverandre.

Vale

Valerius.

Og betænk nu engang fiere Fader, dersom det er sandt, hvad I har saa ofte selv sagt, nemlig, at man af Mr. Lelii udvortes Ansæelse, af hans Skabning, hans Miiner, hans beleevne Dyne og hans Gang meget vel kunde domme om det indvortes, om hans Forstand, hans Dyd og alle de Egenheder, som I agter saa meget høit hos ham; betænk engang, siger jeg, om man kan domme anderledes om hans elskværdige Søster, som har samme udvortes Ansæelse, samme Skabning, samme Miine, samme Dyne og samme Gang som Lelio? jeg troer nej.

Kosterbye.

Og jeg troer jo; men paa det du ikke skal kunde tvinge mig til at beviise det meere vidtloftig, saa behøver jeg kun at sige at jeg holder det aldeles umueligt, at hans Søster kan ligne ham saa stærk som I siger.

Lelio.

Beviis heller det første Hr. Kosterbye, end at vil nægte det sidste; thi ellers kunde maaskee Jeres egne Dyne endog i Dag komme til at overbeviise Jer derom.

Kosterbye.

Hvorledes! mine egne Dyne?

Lelio.

Har Valerius endnu ikke sagt Jer, at han ventter min Søster i Dag?

Ro

Rosterbye.

Hyordan! hun vil selv komme her? uagtet al-
den Hønhagttelse, som jeg bær for Jer Mr. Lelio,
maae jeg dog reentud tilstaae at jeg er ikke en Smus-
le begierlig efter at lære at kiende Jeres Copie.

Valerius.

Og just fordi jeg vidste det min kiere Fader, saa
har jeg indtil denne Time ikke villet tale noget til
Jer om hendes Ankomst; men jeg vil dog haabe,
at jeg maae have den Fornøjelse at fremstille hende
for Jer.

Rosterbye.

Naar du kun ikke forlanger at jeg skal begeg-
ne hende som min tilkommende Sviger-Datter.

Valerius.

Men J vil dog vel begegne hende som Lelii
Søster.

Rosterbye.

Ligesom jeg finder hende til. s s s Men see der,
der er jo vores Mr. Solbit.

Scene

Scene 6.

Solbit med en stor alonge Peruque og en
Paquet Acter under Armen, Kosterbye,
Lelio, Valerius.

Solbit.

Ja vist er det mig; kan jeg ikke tale et Ord med
Ham i Fortroelighed Hr. Kosterbye?

Kosterbye.

Jo gierne.

Lelio.

Hvorfor saa pyntet Mr. Solbit? man skulle
snart troe at J af en Procurator var bleven en
Stats-Minister.

Solbit.

Narr mig kuns ikke i Dag; i Dag er jeg i
mine Forretninger; en anden Gang kan J have
Jeres Spøg med mig, men i Dag maa J res-
pectere mit Embede.

Lelio.

Jeg bær ald Respect for Jeres Acter.

Solbit.

Den Stræg kunde J nok ladet være ude; er
det min Skyld at jeg selv maae bære dem? nej
vist er det ikke; jeg har nu længe nok tient den
naffionsomme og utaknemmelige Stad og det fiere
Land

Land som en drevnen Juris Consultus, og min Tieneste skulle med rette allereede have kastet saa meget af sig, at jeg kunde holde mig en Dreng, en Skriver-Karl, en Secretair eller saadan noget; men hvem kan vel tvinge Lykken? til dato har jeg været alting selv; men saasnart jeg kommer saavidt at jeg kan holde mig en Dreng, saa vil jeg være saa genereux at jeg vil giøre Jer dette Forslag.

Lelio.

J skiertser Mr. Solbit, og det temmelig fint.
Solbit.

Jeg skiertser ikke anderledes; men Hr. Kosterbye, mag det at disse smaa Folk gaaer deres Vej, jeg maae tale med ham i Centrum.

Lelio.

J kan kun tale med ham in stilo Curiae, det vil være det samme som om vi ikke var her.

Kosterbye.

Men det er jo mine Venner, hvad J har at sige mig, kan J jo vel sige mig i deres Nærværelse.

Solbit.

Altsaa mærker jeg nok at han vil ikke høre mig, got!
(han vil gaae.)

Lelio.

Vi vil ikke underkaste Jer hans Egensindighed Hr. Kosterbye, bliv J kun her Mr. Solbit, vi gaaer alt; kom Valerius. (abeunt Lelio & Valer.)

Scene

Scene 7.

Kosterbye, Solbit.

Kosterbye.

Lad mig nu høre Mr. Solbit, hvad for en Hemmelighed I har at betroë mig.

Solbit.

Ere de borte? = = = Kom herhid, de kan staa ved Døren og luure.

Kosterbye.

Nu!

Solbit.

Leander

Kosterbye.

Har Ganden taget ham?

Solbit.

Hør kun, Hr. Leander vil (sagte i Døret)
Han vil forliige sig med Jer.

Kosterbye.

(Meget høyt) Hvad! vil han forliige sig med mig?
J maae selv være en Tølp; jeg vil ikke forliige mig med ham; hvor mange hundrede Gange har jeg ikke svoret Jer det til?

Solbit.

St! I skiller mig ved Ere, Reputation,
E 2 Ere

Credit og alting med Jeres forbistrede Skrigen, om nu nogen har hørt det?

Kosterbye.

O! jeg vil give Jer det Vidnesbyrd for heele Verden, at I søger intet andet end min Ruin; Forliigelse! har jeg ikke den retfærdigste Sag?

Solbit.

Den retfærdigste Sag kan ogsaa tabes, naar den staaer paa saadanne Fodder som Jeres; Jeres sal. Kone har ladet det komme for vidt med Sagen.

Kosterbye.

Den forbandede Kone! renser ikke ald min Ulykke sig af Fruentimmer?

Solbit.

Ikke alleene Jeres Ulykke, men i Almindelighed ald den Ulykke der skeer i Verden, som jeg siden skal beviise; dersom I nu snart vil høre dette Beviis, saa maae I kortelig sige mig, om det ikke ville være Jer kiert, om Leander jeg vil ikke siige, forligede sig med Jer, thi I vil ikke høre tale om Forliig, men om han med en liden, en gandske liden Reservation ophævede Processen.

Kosterbye.

Ophævede den? saa det er, som om jeg havde vundet den? ja det var dog noget; men hvad er det for en Reservation?

Solbit.

Solbit.

En Reservation som i alle Maader vil være efter Jeres Sind.

Kosterbye.

Nu!

Solbit.

Med et Ord: Leander vil ophæve Processen med den Reservation . . . med den Reservation Herr Kosterbye . . . (sagte i Dret) at J ville gjøre ham ullykkelig.

Kosterbye.

(meget høyt) Hvad! at jeg vilde gjøre ham ullykkelig?

Solbit.

Derksom J bliver saaledes ved at skrige, kan J endog gjøre mig ullykkelig; jeg forretter gierne alle mine Ting hemmelig og i Stilhed. Men J min Herre, J, . . . jeg vedder, at Leander har hørt det i sit Logement.

Kosterbye.

Saa aabenbar mig da i ald Stilhed paa hvad Maade jeg kan gjøre ham ullykkelig.

Solbit.

Intet er lettere; jeg vil sige Jer i Fortroelighed, at det Menneske er bleven gandske affindig; jeg troer Himmelen har straffet ham for Jeres Skyld;

han er ret faldet paa et desperat Indfald; jeg vil strax forklare Jer hvori det bestaaer.

Kosterbye.

Jeg seer endnu ikke hvor alt dette vil hen.

Solbit.

(Legger Acterne fra sig, tager en stor Dase eller Krave af Lommen, og binder den om Halsen, trækker et Par hvide Handsker paa, triner et Par Skridt tilbage, og begynder paa et pedantisk Maade at tale:) Høyrædle og Velbyrdige, Høyrædede Herre, Mæcenas og Velbyrdere! Da Gud havde skabt Adam, og sat ham i det deilige Paradiis . . . herved vil jeg have erindret, at man endnu ikke veed til visse vor Paradiis egentlig har været; de lærde ere meget ueens derom.

Kosterbye.

Da Gud nu havde sat Adam i det os ubekiendte Paradiis . . . jeg troer I er bleven gal.

Solbit.

Gaae lidt hen og staae for Døren, at ingen kommer herind; da nu Adam, siger jeg, var sat i dette Paradiis, da han, siger jeg, var sat deri; og altsaa, vil jeg sige, var i det Paradiis, hvori han var bleven sat af Gud . . . saa var han i dette Paradiis . . . og . . . for en Ulykke min Herre, I har bragt mig gandske og aldeles udaf mine Concepter.

Kosterbye.

Det er mig ret kiert, thi ellers havde jeg i Sandhed raabt om Hielp.

Solbit.

Solbit.

Det er forbandet at jeg har glemte min Tale,
 I skulle faaet et ret ciceroniansk Mesterskylke at
 høre; jeg vil sige Jer kortelig Contentum deraf;
 pro primo havde jeg i denne Tale med megen
 Møjsommelighed giort en rigtig Beskrivelse over
 alle onde Koner lige fra Eva af til Jeres Tree;
 pro secundo havde jeg meget grundig viist, at en
 Kone er den største Ulykke i Verden, og deraf
 havde jeg draget den uimodsigelige Slutning, at
 Giftermaal maatte være en meget gal og affindig
 Ting, hvilket jeg endog vidtløstigt havde bekræftet
 og stadfæstet med Testimoniis, i Særdeleshed
 med Jeres egne; pro tertio tandem & ultimo
 kom jeg dertil, at Hr. Leander ville begaae den
 samme Galskab og Affindighed, og det med den
 Hæderlige og Dydjiirede Jomfrue, Jomfr. Laura,
 den Høynædle og Velbyrdige Herres, Hr. Zachariæ
 Mariæ Kosterbyes eeneste ægtefødte Datter . . .

Kosterbye.

Hvad! vil Leander have min Datter? er det
 sandt? og med denne Reservation skal jeg have
 vundet min Proces?

Solbit.

I skal have den vundet; betænk Jer nu ikke
 længe; I kan være forsikkert paa, at man kan
 ikke opfinde noget meere gruesomt, end at skaffe Een
 en Kone paa Halsen; i det øvrige haaber jeg at
 Jeres

Jeres Jomfrue Datter vil blive den rette qvint
essens af de tre Kantipper I har haft.

Kosterbye.

Hun er det allereede; jeg vil med Glæde give
ham hende; hvor vil hun ikke giøre ham Livet
suurt! Leander, Leander, du skal faae den For-
træd 10 Gange betalt som du har foraarsaget mig;
hvor vil det ikke fornøye mig, om jeg snart faaer
at høre at min Datter ligger i daglig Klammerie
med ham, at hun ikke lader ham nyde nogen Munds-
fuld Mad i Koe, at hun endog forgriber sig paa
ham, at hun er ham utro, at hun sætter hans
Midler over Styr, at han endelig for hendes
Skyld maae forlade Huns og Hiem og alting;
jeg tænker nok jeg skal bringe det dertil; ja Mr.
Solbit, Leander skal faae min Datter; men der-
som jeg vinder min Proces derved, saa maae jeg
jo have de 6000 Rdr. udbetalte, som jeg har der-
poneret.

Solbit.

Dem kan I faae i Morgen.

Kosterbye.

I Morgen? det var skönt; jeg veed just nu en
Lejlighed at faae dem udsatte for 6 pro Cento. : :
Men Leander tænker dog vel ikke at han skal have
dem igien til Medgift, den Tanke maae han kun
lade fare, thi jeg kan aldeles ikke give min Datter
noget med.

Solbit

Solbit.

Det gøres ikke heller nødvendig, Leander har jo selv Midler nok.

Kosterbye.

Hvis saa er, kan Bryllupet skee i Morgen, om han vil; jeg ville vel hun skulle taget til min Søn, men der bliver nu intet af; det er bedre at hun hævrer mig over et Menneske der har gjort mig saa meger Uræt; jeg vil strax gaae hen til hende, Hr. Leander kan siden komme selv herhid; kom Mr. Solbit . . .

Solbit.

Gaae kun, jeg maae først tage min Krave af og putte mine Handsker i Lommen igien, men siig Det ikke til nogen at det er mig, som har friet for Hr. Leander. (abit Kosterbye.) Det ville vel ikke galt for vel passe sig paa min Stand og Embede, Derfor har jeg meget viiselig ikke heller villet komme herhid i min fulde Pynt; hvor letteligen kunde man ikke anseet mig som den der ville gjøre sin Lykke ved at kople Folk sammen, jeg maae afskynde mig, der kommer nogen.

Scene 8.

Lisette, Solbit.

Solbit.

(i det han løser sin Krave af.)

Er det Jer Lisette? nu J maae endelig nok viide hvad jeg har gjort her.

Lisette

Lisette.

Er det løbet vel af Mr. Solbit?

Solbit.

Ret ligesom alt det ikke skulde løbe vel af, som jeg engang paatager mig at forrette; havde man smukt taget mig for i Raad med, saa kunde Laura vel allerede haft Børn med Leander.

Lisette.

Man skulde neppe tænke, hvad for Skielmsyns Jer der dog kan stikke i disse graae Hoveder.

Solbit.

Gjør mig ikke skamsuld; Hr. Kosterbye havde sandelig givet Leander Afvisning, dersom man paa en anden Maade havde gjort Forslaget paa hans Begne: endssient det var just ikke saa vanskeligt at udfinde denne eeneste og bedste Maade, allerhelst for en erfaren Mand som jeg . . . thi jeg vil sige Jer noget i Fortroelighed Lisette (visker) troer I at det er det første par Fok som jeg har bragt sammen?

Lisette.

Nej vist ikke, jeg troer meget meere, at I er udlært i at koble Fok sammen.

Solbit.

St! St! tal dog ikke saa høyt, det har bragt mig mange skionne Penge ind; Fok tager forfrækkelig feil, dersom de tænker jeg kan ikke stifte
andet

andet end Ueenighed; det maae jeg endelig kunde
giøre som en retscaffen Procurator, men naar det
ikke altid slaar ind, saa kan jeg ogsaa stifte Æg-
teskaber.

Lisette.

Ligesom at stifte Ægteskaber og at stifte Ueenig-
hed ikke var et og det samme! og saa meget som
jeg har hørt, saa kan I ligesaa vel faae Ægtefolk
skildt fra hinanden igien, som I kan faae dem sam-
men. I er ret en sneedig Ræv; havde I vel
kundet fortjene saa meget med Jeres Tamper-Rets
Sager, dersom I ikke ved Koplexie havde lagt
Grundvolden dertil?

Solbit.

Hvem Djevlén har sagt Jer det? jeg forretter
dog alle mine Ting i Stilhed og Taushed, og
taler ikke gierne høyt om slige Sager, og I har
dog faaet det at viide? det kan aldrig gaae ret
til. . . . Men det er sandt, det er en Fornøjelse,
naar jeg giver mine Clienter Audience om For-
middagen, alle tager sin Tilflugt til mig. Vil
Bonden procedere med sin Husbond, saa kommer
han til mig; vil en gammel Kierling have en frisk
ung Mand, kommer hun til mig; vil en Slynge-
paabyrde den anden injurier, kommer han til mig;
vil en ung Kone være skilt ved sin gamle Staa-
de, kommer hun til mig; vil man have en eenfol-
dig Mand ruineret, kommer man til mig. Men
alt dette, besynderlig hvad Ægteskabs-Sager an-
gaaer

gaaer, skeer i saadan en Stilhed, at man maae
viske mig det i Dret, og dog alligevel veed J det;
Men J maae holde reen Mund lissette, og ikke
bringe det videre ud, jeg kan maafee ogsaa giøre
Jer en Tieneste; jeg veed endelig ikke om J har
lyst til at gifte Jer, men denne lyst kommer tit
og ofte meget hastig; siig mig det naar den kom-
mer, jeg holder rigtig Register over alle giftesær-
dige Jomfruer og unge Karle her i Byen; det
læser jeg hver Dag een eller toe Gange igiennem,
og seer efter hvem der nogenledes kan have min
Hielp nedig. Sandt at siige, saa har jeg allerede
de sat Kors til nogle Mandspersoner, som kunde
meget vel skikke sig for hende.

Lisette.

Derfom de ere riige, unge og seer got ud, saa
skikker de sig meget got for mig, min tilkommende
Mand behøver ikke at have flere gode Egenskaber,
de andre har jeg.

Solbit.

Jeg vil viise Jer mit Register, saa kan J selv
eftersee, hvem af dem der staaer Jer best an; jeg
har omstændelig beskrevet deres udvortes og ind-
vortes Gaver, og har giort mig temmelig visse
og accurate Slutninger af deres Lemmers Pro-
portion; for Exempel af Næsen, Skuldrene,
Læggene, vi vil tale meer herom en anden
Gang Lisette, nu maae jeg gaae og sende Hr. Leans
der herhid; uagtet den Proces han har med Hr.
Koster.

Kosterbue, har han dog altid baaret en stor Kier-
lighed til Jomfru Laura.

Lisette.

Og hun ligeledes til ham; forglem ikke Regi-
steret.

Solbit.

Men reen Mund siger jeg, hold det hos Jer
(abit.)

Lisette.

(Alleeene) Han kommer mig for at være en rets-
kaffen Procurator; kommer han kun ikke for silde
med hans Trækker? Laura er paa nogen Tid kom-
met mig meget forandret for imod Leander; jeg er
iblande at Valerius paa den urette Tid har bragt
sin tilkommende Svoger med sig.

Scene 9.

Laura, Lisette.

Lisette.

Saa hidsig Jomfrue!

Laura.

Hvor er den uværdige Procurator? den gamle
usforfammede Koplere! hvad er det han tager sig
fore her? hvem har givet ham i Commission at
begiere mig af min Fader til Straf for en Mand,
som ville blive mig til langt større Straf.

Liset.

Lisette.

Som ville blive Jer til langt større Straf? elsker I da ikke Leander? og har I ikke allerede for lang Tid siden tilladt ham paa een eller anden Maade at søge Jeres Faders Samtykke?

Laura.

Det er din Lykke at du siger allerede for lang Tid siden; fordi at jeg engang for lang Tid siden har elsket Leander, og engang for lang Tid siden, har villet være hans, derfor havde man dog vel forud kundet erkjendige sig, om jeg ogsaa vilde det endnu, og om jeg ogsaa elskede ham endnu; maae man gaae saa sikker til Værks uden at tale et Ord til mig derom? jeg tænkte dog at jeg var ikke den ringeste Person i denne Handel.

Lisette.

Og altsaa elsker I vel ikke Leander meere?

Laura.

Nej, jeg skammer mig ved nogen Tid at have elsket ham; dersom du ikke havde forført mig, saa havde jeg aldrig nogen Tid værdiget et Menneske min Opmærksomhed, som lever i aabenbar Strid og Ueenighed med min Fader.

Lisette.

(neyer dybt) I beviiser mig alt for stor Ære ved at tillægge mig det som er en Virkning af Jeres eget Hjerte.

Laura.

Laura.

Mit Hierte maae ikke have haft stor Deel deri ;
det har været en flyve Kierlighed , og det er det alt,
ellers havde det uden tvivl vilde falde mig tungere
at forglemme ham ; en eeneste lille Betragtning
har revet mig løs fra denne uanstændige Kierlighed.

Lisette.

Saa ? en Betragtning ! maae man ikke viide
denne Betragtning ? det har dog vel ikke været en
Betragtning i Anledning af Mr. Lelio ?

Laura.

Du er en Nar.

Lisette.

Det Svar ventede jeg mig ; men kiender I det
Ordsprog om Børn og Narre ?

Laura.

Leander er min Faders Fiende , han har vel tit
og ofte forsikket mig om at han ikke er det , og at
han aldeles ikke kunde indsee den Nødvendighed
hvorfore de , som procederer sammen , maae hade
hverandre , man kunde jo vel ogsaa søge sin Ret
imod en Mand som man har Kierlighed og Hønsag-
telse for ; men nu seer jeg vel at det er Talemaa-
der som ere brugte af en nedrig og ildefindet Mand ,
der gierne vil sætte sig paa den Foed , at om han
taber sin Proces , vil han dog aldeles ikke have
den tabt , en egenlyttig , der søger at vinde det
igien ved en Ægteskabs-Contract , som han har
tabt

tabt ved en Dom; der har du min Betragtning; men om Lelio har givet mig Anledning til denne Betragtning eller om han kun har besmykket mig deri, det kommer dig ikke ved, men er alleene min Sag.

Lisette.

Jeg har erfaret dette, at saa tit vi Fruentimmer undskylder vores Opførsel efter Fornuften og Grund- Saker, saa tit har vi Uret; tilstaae mig kun alt- saa at Lelio er den eeneste Uarsag til Jeres For- andring; hans Selskab har i disse Dage saaledes besmykket Jer at I hverken har villet læse Leanders Breve, eller tillade ham nogen hemmelig Sam- menkomst; hvor gierne har I ellers ikke villet gjort begge Deele?

Laura.

Jeg vil ikke være erindret af dig om nogen Feil, hvilke jeg, som sagt er, ikke kunde have begaaet, dersom du ikke havde været; det gjør mig ondt nok at jeg har været saa skøbelig.

Lisette.

For at være endnu skøbeligere og overgive Jer til en ung Ennus-Hane, som I først er kommen i Bekjendskab med paa en 8te Dags Tid, og som I troer elsker Jer, allene fordi han har gjort Jer nogle intet betydende Complimenter; jeg bærer Jer somfrue, see Jer for!

Scene

Scene 10.

Kosterbye, Laura, Lisette.

Kosterbye.

Nu! har du revet Dynene ud paa den arme Mr. Solbit?

Lisette.

Hvem veed hvad hun havde gjort om han ikke allerede havde været borte.

Kosterbye.

O! jeg vil gierne troe det, at hun som en vel opdraget Datter ønsker dem ald Ulykke, som paa engang skiller hendes brave Fader med 2 besværlige Sønner; Men du maae nu unde mig denne Lykke eller den, saa vil jeg dog en længere undvære den, du skal være Leanders Kone, eller lade af at være min Datter.

Laura.

Dette er ellers noget haardt; dog alligevel tager jeg mig den Frihed at sige, at jeg holder mig Jeres første Befaling efterrettelig, og renser med min Broder; jeg kan ikke saa hastig forandre min Billie, som I Jeres, eller har man søgt at indvilde Jer, at jeg elsker Leander?

Kosterbye.

Det har ingen tænkt paa; desto bedre er det som du ikke elsker ham; Qvindespersoners Kierlighed er kun bare Narrerie, og at elske heder ikke andet hos Jer, end at hade mindre; I er ikke i

D

Stand

Stand til at elske nogen uden Jer selv, og de ere endnu de lykkeligste, som I begejner paa samme Maade som I begejner vor Herre, da I hverken tænker paa ham i Had eller i Kierlighed.

Lisette.

(Farer hen til ham.) Nej min Herre, det er alt for galt; vel har Jeres Jomfrue Datterlret i det hun ikke vil tage den Mand I tilbyder hende, men maae I derfor laste det heele Kien?

Rosterbye.

St! St! nu er det Tid at jeg gaaer; jeg vil heller komme imellem 2 Mellehiul end imellem 2 Fruentimmer; tie stille, b er jeg dig, hold din Mund, hun kan nok selv forsvare sig.

Scene II.

Valerius, Rosterbye, Laura, Lisette.

Valerius.

Lisette's Søster er nu nyelig kommen her til Byen, Kiere Fader, hun er steegen af hos hendes Slægt som hun har her, og har allerede ladet sig mælde hos mig; jeg venter hende hvert Dyebl k; det er Jer vel ikke imod, at jeg fremstiller hende for Jer.

Rosterbye.

Jeg gad nok seet hende engang, om ikke for andet, saa for den Liighed som man har sagt skal være imellem dem; men heller ikke meere end engang; bring hende kun herhid, jeg vil selv sige hende

hønde det saa høfligt som mig mueligt er, at hun
ikke skal gjøre sig nogen Regning paa dig.

Laura.

Hvorledes Broder? saa er din Hilaria kommen,
og du har ikke endnu talt et eeneste Ord til mig om
at hun ville komme.

Valerius.

Du tager det ikke ilde op Søster! jeg har ikke
vildet tale til dig om noget som var uvist; . . .
Men hvem seer jeg? Himmel! der er hun selv.

Scene 12.

Valerius, Kosterbye, Laura, Lisette,
Lelio i sin naturlige Skikkelse som Hilaria.)

Valerius.

Ah! deiligste Hilaria, hvor glad, hvor lykkelig
gjør I mig! hvorledes skal jeg til fulde takke Jer
derfor, at I værdiger en Familie med Jeres Be-
søggelse, som allerede forud gjør sig til af den Ære
af en nærmere Forbindelse med Jer.

Lelio.

Tillad mig Valerius, at jeg for nærværende Tid
ikke besvarer Jeres Complimenter, og for alle
Ding beviiser den (til Kosterbye) min Erhødighed,
som er saa gunstig og vil tillade mig at elske ham
som Fader.

Kosterbye.

Det er mig meget kiert Mademoiselle, at lære

at kiende Jer; det første jeg maae sige Jer, er at
J gaaer lidt hastig til Værks; jeg bliver allerede
elsket af 2 som Fader : : :

Valerius.

Og det er hans eeneste ønske at J og vil erkien-
de ham derfor.

Rosterbye.

Ney vist ikke min Søn.

Valerius.

Lad sig omfavne af en Søster Hilaria, som ik-
ke meere kan tæmme sin Glæde.

Lelio.

(i det hun omfavner Laura) Jeg er saa dristig deilig-
ste Laura, at udbeede mig hendes Benskab.

Laura.

Jeg skammer mig ved at jeg har ladet mig so-
rekomme i denne Begiering.

Valerius.

Nu kiere Fader, forundrer J Jer ikke over den
Liiighed som Hilaria har med hendes Broder?

Laura.

Man maae visselig falde i Forundring derover;
jeg kan ikke see mig mæt; hvor er Mr. Lelio? hvorfor
kan vi ikke have den Fornøjelse at sammenligne
ham med denne Copie?

Rosterbye.

Dersom Lelio kun var der; jeg veed ikke hvor
J Folk maae have Jeres Dyne; jeg vil just ikke
sige Mademoiselle, at J slet intet ligner Jeres
Broder, men man maae visselig see meget nye til
om

om man skal blive det vaer; for det første er Lelio
i det mindste en haandbreed høyere end J, uagtet
de høye Hæle J har under Jeres Stoe.

Lelio.

Og dog alligevel har vi over hundredre Gange
maalet os sammen, og ikke kundet mærke den rin-
gste Forskiel.

Kosterbye.

Mit Øyeshyn slaaer mig ikke feil, jeg kan for-
laade mig derpaa; for det andet er Mr. Lelio ikke
heller nær saa feer, han er bedre voksen, og ran-
kere, omendskiønt han ikke gaaer med Snoreliv;
jeg vil derved ikke fornærme Jer Mademoiselle,
men allene lade Jeres Broder vedersfares hvad
Det er.

Laura.

Jeg kan ikke være af Meening med Jer fiere
Fader; det er vel sandt, at man skal neppe finde
en skønnere Bert hos en Mandsperson, end hos
Mr. Lelio, men see kun ret til; Hilaria har i alle
Maader samme Bert, uden allene at hun formes-
delst Klæderne, som sidder piint af Kroppen, lader
fer til at være smalere end førere.

Kosterbye.

Og Ansigtet.

Valerius.

Nu, Ansigtet?

Kosterbye.

Jeg vil slet intet tale derom; Lelio har en frisk
naturlig Farve, men i Jeres Ansigt Mademoi-
selle, ligger jo Sminken Finger tykt.

D 3

Lelio.

Lelio.

Jeg troer just ikke at det er noget utilladeligt for et Fruentimmer at sminke sig, ikke desmindre har jeg endnu aldrig ladet komme mig i Tankerne at komme mit Ansigt til Hielp paa den Maade, jeg vil dermed ikke sige at jeg er dydigere end andre, thi jeg er maaskee meere hoffærdig i det jeg lader det være, end andre ere som gjør det.

Rosterbye.

Jeg forstaaer, jeg forstaaer Jer . . . Dnne min Søn! har du endnu ikke mærket, at disse Dnne ere graae, og at Lelio har sorte Dnne.

Valerius.

Hvad siger J? ere disse Dnne graae?

Rosterbye.

Ja vist er de graae, og derhos ligesaa matte, som Lelii ere muntre, og . . .

Laura.

Men min Fader . . .

Rosterbye.

Men min kiere Datter, tie du kun stille; jeg veed meget vel at den eene Krage hugger ikke gierne Dnne ud paa den anden; du vil vel ogsaa at man skal sige at dine guule Dnne ere sorte; gjør mig kun blind! . . . og Næsen saadan en liden stumpet Næse har Lelio ikke; vil J og sige at det er Legn?

Valerius.

Jeg falder i Forundring . . .

Rosterbye.

Du maae falde i Forundring over din Forblindelse

delse . . . ja endog Munden er engang saa stor som den Lelio har; hvilke tykke Læber! hvilken smal Kind! den høire Skulder er en Haandbreed høiere end den Venstre! . . . med et Ord, min Sen, den foregivne Liighed var kun en List for at faae den gamle Fader til at give sit Samtykke; og det havde sandelig ogsaa været en svær Post for mig, dersom den var bleven funden, desbedre er det, at den ikke er funden, og det nu bliver en desto større Sandhed, at der i et Legeme, der er saa meget forskiellig fra Broderen, maae og være en forskiellig Siel; hendes Broder Jomfrue er et ungt og forstandig Menneske, som veed og billiger mine Marsager, hvorfor jeg umuelig kan sige ja til min Søs Giftermaal; han kan og best undskyldte mig, fordi jeg bruger saa saa Omstændighed med hende; jeg kan nu ikke blive her længe, men maae sørge for at jeg jo ser jo heller kan komme i Rigtighed med Leander; vær du betænkt paa, Laura, hvad jeg har sagt dig; jeg kan nu ikke lade hende tage med dig Valerius, thi jeg kan vinde min Proces, naar hun bliver her, og det gaaer for alting.

Laura.

Lad dig ikke firere Broder, jeg renser visselig med dig; Jeres Proces er tabt min Fader, dersom I skal vinde den ved mig.

Kosterbye.

Spar dine Modsigelser til din Mand. (abit.)

Scene 13.

Lelio, Valerius, Laura, Lisette.

Laura.

Vi maae skamme os Broder, at saadan en elsk-
værdig Giest er bleven saa slet imodtaget, af vor
Fader; i det øvrige maae du være meget forsikket
om din Hilaria's Kierlighed, da du har tordet vo-
re at sætte hendes Taalmodighed paa denne Prøve.

Lelio.

J har en meget artig Søster Valerius; hendes
Høflighed vilde bringe mig i Forvirring, dersom
jeg ikke vidste hvor meget min Broder har den lyk-
ke at være agtet af hende; han staaer hende an,
elskelige Laura, og denne Erobring var det første
som han med en triumpherende Miine fortalte mig
ved min Ankomst, han er visselig værd at et Hus-
entimmer sukker for hans Skyld; men tag sig al-
ligevel i Agt, han er en lille Forrædere, og gier
sig ikke ringeste Betænkning over at begaae en
Utroeskab; dersom hun ikke veed ret at holde ham
fast, slidder han sig løs førend hun veed et Ord
deraf; han er tillige rundtalende, og jeg vil ikke
staae hende inde for, at han jo herefter vil prale
af større Gunst, end han virkelig har nydt. —
Jeg recommanderer mig, til vi sees igien; (sejlg
med Valerius. (abeunt Lelio & Valerius.)

Scene

Scene 14.

Laura , Lisette.

Laura.

Hvad var det? jeg troer Lelio og Hilaria maae ikke være kloge; hvoraf veed han at jeg elsker ham? og dersom han og kunde viide det, er det da ikke meget nedrigt at giøre saadan en næsviis Søster til sin Fortroelige? det er mig kiert min lille Monksieur, at det er endnu ikke kommet saa vidt med os. . . . Men hvorledes staaer du Lisette? er du bleven en Støtte? tael dog?

Lisette.

Jeg kan endnu ikke ret besinde mig hvad jeg har seet og hørt; lad mig have en lille smule Tid, at min Forundring kan sætte sig; hvem var det Gruentimmer?

Laura.

Hilaria; du har jo den heele Tid igiennem be-
tragtet hende nøye nok; var hun ikke Lelio liig nok,
at du endnu ville tvivle derpaa?

Lisette.

Hun var ham alt for meget liig, og saa liig,
saa J ikke selv fattede en Mistanke . . .

Laura.

Hvad for en Mistanke?

Lisette.

En Mistanke, som jeg ikke meere lader mig bes-
tage; Hilaria maae enten være Lelio, eller Lelio
maaе være Hilaria,

D 5

Laura.

Laura.

Hvorledes meener du det?

Lisette.

J giver meget vel deri, Jomfrue, at J ikke er mistænkelig; jeg skal snart komme efter den Hemmelighed; men tænk imidlertid paa Hunden, som svømmede i Vandet med et Stykke Kød i Munden; J har en Kiereste som er Jer vis, griib ikke efter Skyggen af en anden.

Laura.

Hold Munden med din Berne-tærdom; Lelio maae være hvem han vil, saa er det alt forbie med ham; han skal see det; han skal see at man kan forglemme et Ansigt som hans, lettere end en andens.

Lisette.

Det saa! besynderlig om der findes Reeliteter hos en anden, som gandske vist ikke findes hos ham; thi jo meere jeg tænker efter, jo meere kommer det mig for at være sandt . . . Et! der kommer jo det andet Ansigt, lad nu see, at en Snus-hane som Lelio, ikke altid kan dreje os om efter Næsen.

Scene 15.

Kosterbye, Leander, Laura, Lisette.

Kosterbye.

Her bringer jeg dig den Mand, min Datter, som jeg overdrager ald den Rettighed jeg har over dig; det er Mr. Leander.

Lean-

Leander.

Jeg tør haabe Jomfrue, at hun ikke anseer mig som en vild fremmed og ubekiendt.

Laura.

Jeg havde ikke troet, at en Person af saa fin en Tænkraft og saa fornustig som Mr. Leander, kunde blive saa vis i sin Sag af de saae Gange vi har haft Lejlighed at see hverandre paa offentlige Steder; de har anholdt hos min Fader om en Sag, som de efter mine Tanker skulde først være eenig med mig om.

Rosterbye.

Tænk engang! han skulde vel først have talt til dig, førend han talte til mig?

Lisette.

(for sig selv.) Ligesom han ikke ogsaa havde gjort det! men det er ret, vi maae forstille os.

Rosterbye.

Jeg mærker du er meget uforfæmmet, og derfor jeg ikke agtede at skaarne dig i din Mands Nærværelse, saa skulde jeg ret læse for dig.

Leander.

Det er sandt, smukke Laura, at jeg har været alt for utaalmodig i min Kierlighed, og at hun har Marsag til at besvære sig over mig . . .

Rosterbye.

Han vil dog vel ikke undskylde sig?

Laura.

Og den Naade, Mr. Leander, paa hvilken de lod mig begiere ved Mr. Solbit . . .

Rosterbye.

Kosterbye.

Der var slet intet at udsætte paa den Maade;
med et Ord, jeg vil at du skal adlyde mig
Kan jeg ikke paaftaae det min Søn?

Scene 16.

Valerius, Kosterbye, Laura;
Leander, Lisette.

Valerius.

Dersom jeg har giettet hvad de taler om, saa vil
jeg svare for min Søsters Indighed.

Laura.

Du vover alt for meget min Broder; jeg kunde
meget meere svare for din Ulydighed, og med
Sikkerhed vædde derpaa, at du snarere vil skaffe
mig en Svigerske, end jeg agter at skaffe dig en
Svoger.

Kosterbye.

Tal ikke saa ubesindig; din Broder har alt for
stor Forstand til at han endnu skulle tænke paa det
Giftermaal.

Valerius.

Forlad mig det kiere Fader, siden jeg nu maae
undvære min Søsters Nærværelse og Bistand
som I havde lovet mig, saa er det saa meget meere
nødvendig at jeg bliver ved min engang fattede
Slutning; jeg haaber visselig og at I vil ikke læn-
ger

ger være derimod; den gandske Stad kiender Jer for en brav Mand, men hvad ville man sige, dersom det kom ud iblant Folk, at J havde agtet de selv samme Egenskaber og Guldkommenheder høyt hos en Person, som J har agtet ringe hos en anden; hvad ville man sige om man fik at viide, at J formedelsk et alt for meget indgroet Had til et Kion, som J tænker at være fornærmet af, ikke har villet erkiende det som ald Verden tilstaaer? en Liighed, som er saa aabenbar

Kosterbye.

Tie dog stille med din chimeriske Liighed, eller vil du node mig til at jeg ogsaa skal giøre dig latterlig for Mr. Leander? jeg gier det sandelig det maae du troe; nu vel Mr. Leander, han skal domme os imellem; gaae og hent din Hilaria herhid, men lad hendes Broder komme med, vi vil undersøge denne Liighed som det sig ber.

Valerius.

Dermed er jeg fornøyet kiære Fader; Lisette, spring i en Hast op paa Mr. Lelii Kammer, du finder dem begge toe der oppe; beed dem at de vil umage sig herved.

(abit Lisette.)

Kosterbye.

Han skal see Mr. Leander, at jeg har Ret; Søsteren skal i alle Maader see lige saadan ud som Broderen, og siden jeg kan lide Broderen, saa paastaar han at jeg ogsaa maae kunde lide Søsteren.

Vales

Valerius.

Kan jeg ikke med rette paaſtaa det?

Rosterbye.

Denne Liighed forud ſat, kunde du ſikkert paaſtaa det med nogen Slags Ret; men det er juſt denne Liighed vi trættes om endnu.

Valerius.

Vi ſkal ikke længe trættes derom meere, og jeg er forſikkret paa at I tilſidſt ſkal ſelv tilſtaa det.

Rosterbye.

Jeg tilſtaaer det viſſelig aldrig, og naar jeg tilſtaaer det, da er det et viſt Tegn paa at jeg har tabt baade Sind og Sands, og at du altsaa ikke er forbunden at adlyde mig i nogen Ting.

Valerius.

Hører han Mr. Leander, at jeg ikke er forbunden at adlyde ham, ſaa fremt han ſelv maae tilſtaa denne Liighed.

Rosterbye.

Hør han kunſ! Men hvad er det for et Optog?

Scene 17.

Lelio eller Hilaria klæd i Amazon Dragt,
Liſette, Rosterbye, Valerius,
Laura, Leander.

Lelio.

Min Herre, de har forlangt at ſee Lelio og Hilaria paa engang, her er de.

Liſette.

Lisette.

Ja min Herre, her er de, og I er fangen.

Kosterbye.

Hvad! jeg er fangen? hvordan skal jeg forstaae det?

Lelio.

De ville have den Godhed at forstaae det saaledes, at just den samme Person kan ikke være en Haandbreed høyere end han virkelig er, at just de samme Dyne kan ikke tillige være graae og sorte, at just den samme Næse

Valerius.

Med et Ord min hierte Fader, (i det han kaster sig paa Knæ) forlad mig denne min uskyldige List. Lelio er Hilaria, og Hilaria har af Kierlighed til mig fulgt mig herhid, paa det hun kunde have Længsel at erhverve sig en Mands Bevaagenhed, som hun vidste var saa usforsømlig imod hendes Kion.

Kosterbye.

Staae kun op min Sen, jeg seer at jeg er besvungen, og den Stræg er ikke den mindste af de hæsle Stræger, som Fruentimmer har spillet mig.

Lelio.

Tillad mig ogsaa paa det yndigste at bede om Forladelse.

Kosterbye.

Ja det er ogsaa hende forladt; siden Mennisket endelig skal være forliebt og naragtig, saa vær du det ogsaa min Sen; jeg har gjort alt hvad jeg har kun

Kundet for at holde dig fra at falde i Ulykken, du vil ikke følge mit Raad; Velan! reis med Fred! det er mig i det mindste kiert at jeg ikke har nedig at være uvennsynlig Vidne til din Daarlighed, mag det kun at min Datter ikke er gienstridig længere imod mig.

Laura.

Frygt ikke derfor fiere Fader, jeg vil ikke gjøre Jer Fortred meere; jeg giver Mr. Leander min Haand, og ville og have givet ham den, om end dog Ielio ikke var Hilaria. Dette er til deres Efterretning formedelt den triumpherende Miine.

Leander.

Hvor lykkelig er jeg!

Valerius.

Hvor lykkelig er jeg ogsaa!

Rosterbye.

Om et Mars Forlob, haaber jeg at I vil synge af en anden Tone.

Lisette.

Det forstaaer sig, i sær naar det kommer flere Stemmer til; Iee dog mine Herrer, denne Comoes die har samme Ende som et Brude-Bers. (abeunt)

NB. Da dette er trykt efter Souffleurens skreyne Exemplar, ere de latinske Ud- og Indgange usformodentlig indløbne.

